

Odůvodnění správných odpovědí – testy KALIBRO pro 5. ročníky (školní rok 2015/16, varianta B)

Správné odpovědi jsou vyznačeny **zelenou barvou**, nesprávné **červenou**. Černou barvu mají položky v úlohách na pořadí, text odůvodnění v úlohách, v nichž se odpovídá hodnotou (výsledkem výpočtu) a úvodní vysvětlení u některých úloh.

1B Český jazyk

A – Shrnutí odstavců

2. nejdříve musí sehnat byt	4. v její návrat už nedoufal	6. krádež bude potrestána
1. nikdo nechce zůstat sám	3. počasí je nevyzpytatelné	5. matka musí znovu nabrat síly

B – Tučňáci i lidé

1. „všichni tučňáci tvoří páry na celý život“ (řádek e); někteří lidé také
2. samec tučňáka hlasitě volá, ..., pomalu vlní křídly ve složitém tanci (řádky g, h); některým lidem zase hodně záleží třeba na tom, jaké mají auto nebo na značkovém oblečení
3. mláďata = děti
4. kamínky = stavební materiál
5. samice tučňáků se na jaře vykrmují v moři (řádek b), během stavění hnízda a snášení vajec zase zhubnou; někteří lidé pořád zkoušejí různé diety na zhubnutí
6. hnízda = domy, případně byty

C – Samci jiní než samice

1. „Rozhořčený oloupený pták“ (řádky r, s) může být samec i samice.
2. Zhubnou oba, ale samice víc, protože musela „poskytnout část svých zásobních látek pro tvorbu vajec“. (řádek x)
3. Déle se vykrmuje v moři po zimě (řádek b) a vrací se k moři, když samec přebírá péči o vejce: (řádky y, z)
4. „Samec proto přebírá péči o vejce, ...“ (řádek y)
5. Ukázka nevylučuje, že zlodějem kamení může být i samice.
6. „Když některá taková přijme jeho námluvy, začne mu pomáhat s opravou hnízda.“ (řádek i)

D – Čím pomáhá porozumět?

1. nic takového v ukázce nenajdeme
2. ano, v ukázce žádná cizí slova nejsou a odstavce jsou krátké (několik řádek)
3. ano, začíná návratem do loňských hnízdišť, pokračuje opravami hnízda a péčí o vejce
4. nic takového nikde najevo nedává
5. například vysvětluje, že družka se vrací k moři, protože předtím zhubla mnohem víc než samec
6. píše například o tučňácích–zlodějích, o námluvách tučňáků, o pohlavcích

E – Na co dává odpověď?

1. „Peří má přitisknuté k tělu“ (řádky q, r) – tučňáci jsou ptáci.
2. Odpověď na tuto otázku v ukázce nenajdeme.
3. Odpověď na tuto otázku v ukázce nenajdeme.
4. Protože jim to umožňuje „vynechat námluvy, a prodloužit tak čas věnovaný péči o mladá“. (řádky m, n)
5. Dotěrní samci, kteří to zkoušejí, musejí být odháněni (řádky c, d) – z ukázky ale není zřejmé, kolik jich je.
6. Protože „samice se ještě několik dní vykrmují v moři“. (řádek b)

F – Co by říkaly samice?

1. řádky q, r – kamínky může krást i samice
2. když původní družka vyhání vetřelkyni (řádek j)
3. „Většinou však opravy nedokončí, protože dorazí samice.“ (řádky d, e)
4. to by říkat mohly (řádky p, q)
5. opačně: víc hubne samice (řádky w, x)
6. po zimě (řádek b)

G – Pocity tučňáka

1. „pokora“ je pojmenování pocitu
2. zde pocity pojmenovány nejsou
3. „zlostně“ je pojmenování pocitu
4. „rozhořčený“ je pojmenování pocitu
5. zde pocity pojmenovány nejsou
6. zde pocity pojmenovány nejsou

H – Na čem je postavena?

Líčení života tučňáků je postaveno především na tom, jak se rodiče starají o zachování rodu. Ostatní okolnosti buď v ukázce zcela chybějí (například zápasení s dravci), nebo hrají jen vedlejší roli.

I – Bez jazykové chyby

1. mělo být nepřežila
2. mělo být neviditelný
3. mělo být samice
4. mělo být nenasytila
5. bez jazykové chyby
6. mělo být dojemně

J – Proč nejsou vhodné?

1. to je správné vysvětlení – z hlediska celé ukázky je to drobnost
2. to je správné vysvětlení – v ukázce se o něčem takovém vůbec nepíše
3. to je správné vysvětlení – samec se o vejce naopak stará (řádek y)
4. to je správné vysvětlení – v ukázce se o něčem takovém vůbec nepíše
5. to je správné vysvětlení – v ukázce byl zloděj naopak potrestán
6. to je správné vysvětlení – pohlavky si čtenář obvykle spojuje s lidmi

K – Co jsme se dozvěděli?

1. o létání tučňáků se v ukázce vůbec nepíše (tučňáci ovšem nelétají)
2. „ve hnízdišti se krade docela běžně“ (řádek q)
3. „samec hlasitě volá“ (řádky g, h)
4. snášejí vajíčka a „sedí“ na nich (řádek y)
5. „Tučňáci se s příchodem jara vrací do míst, kde hnízdili v minulém roce.“ (řádek a)
6. „Rozhořčený oloupený pták naopak zlostně načechrá peří a dá se do pronásledování.“ (řádky r, s)

L – Proč nepřežijí zimu?

1. lepší hnízdo by naopak mláďatům prospělo
2. návrat matky ani vyhnání vetřelkyně nejsou ani částečnou příčinou případné smrti mláďat v zimě
3. protože mladí se páru narodí později, a rodiče tak budou mít méně času na péči o ně
4. protože zima potrvá déle
5. to tomu naopak pomáhá (odst. I. a VI.)
6. ta tomu naopak pomáhá (odst. III. a IV.)

M – Tvrzení o tabulce

1. Žádné takové informace tabulka neobsahuje.
2. Jediné vejce snášejí samice tučňáka císařského a tučňáka patagonského, který si hnízda nestaví.
3. Pohybujeme-li se v tabulce zleva doprava, výška samce neklesá a neklesá ani délka výdrže pod vodou.
4. Nejdéle čeká tučňák císařský, který je také nejvyšší.
5. Ano – je to tučňák žltorohý, který si staví hnízda z kamínků.
6. Celá Evropa leží daleko na sever od rovníku.

2B Matematika

A – Délka nejkratšího obvodu

Součet délek dvou kratších stran **trojúhelníku** je 16, jeho nejdelší strana je delší než 11 cm. Jeho obvod (součet délek všech tří stran) tedy musí být delší než 27 cm.

Obvod **čtverce** je roven $4 \cdot 6 \text{ cm} = 24 \text{ cm}$.

Obvod pravidelného **šestiúhelníku** je roven $6 \cdot 4 \text{ cm} = 24 \text{ cm}$.

Obvod **obdélníku** je roven $(2 \cdot 7 \text{ cm}) + (2 \cdot 6 \text{ cm}) = 26 \text{ cm}$.

Délka obrazce (obrazců) s nejkratším obvodem je tedy **24 cm**.

B – Aspoň třikrát tolik

Obdélník „brusle“ zabírá z pásu 1 cm. Obdélníky pro zboží, za které prodejna utržila alespoň třikrát tolik jako za brusle, tedy musejí z pásu zabírat 3 cm nebo více. Platí to pro **oblečení, boty a kola**.

C – Tržba za kola

Pás je dlouhý 15 cm a obdélník „kola“ je dlouhý 5 cm. Tržba za kola tedy musela tvořit jednu třetinu všech tržeb. Jedna třetina z 600 tisíc Kč je **200 tis. Kč**.

D – Věty o kódování

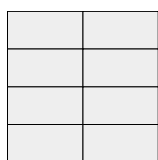
1. Určitě se nikdy nevyužije například číslice 3 z HORNÍ řady a číslice 5 z DOLNÍ řady, protože žádný měsíc v roce nemá 35 dní.
2. Číslice 3 z HORNÍ řady se nevyužije pro zaznamenání dne sklizně v únoru, který může mít nanejvýš 29 dní.
3. Číslo dní v měsíci mohou končit libovolnou číslicí z řady 0, 1, 2, ..., 9.
4. Pro 1. až 9. den v měsíci se z HORNÍ řady využívá 0, pro 10. až 19. den v měsíci se využívá 1, pro 20. až 29. den v měsíci se využívá 2, pro 30. a 31. den v měsíci se využívá 3.

E – Internetové hlasování

V celém zadání není nikde uveden celkový počet hlasujících dětí.

1. Mohlo to být třeba tak, že každé ze všech 100 hlasujících dětí uplatnilo všech 5 svých bodů a nikdo další nehlasoval.
2. Mohlo to být třeba tak, že 100 hlasujících dětí uplatnilo pouze 2 své body, dalších 100 pouze 1 svůj bod, jedno hlasující dítě uplatnilo pouze 3 své body a nikdo další nehlasoval.
3. Mohlo to být třeba tak, že 100 hlasujících dětí uplatnilo pouze 2 své body, dalších 100 pouze 1 svůj bod a nikdo další nehlasoval.
4. Hlasujících dětí, které uplatnily pouze 1 svůj bod, mohlo být třeba 1 000.

F – Počet ruliček

Recept počítá s **8 ruličkami** listového těsta.

G – Počet vrstev

konec třetího kroku

Na konci třetího kroku bude mít těsto **12 vrstev** (podle obrázku).

H – Doba pečení

Od 8:50 do 9:00 uplyne 10 minut, od 9:00 do 11:30 uplynou 2 hodiny a 30 minut, tedy 150 minut.
Od 8:50 do 11:30 tedy uplyne 160 minut. Čtvrtina této doby je **40 minut**.

Druh zboží	Počet kusů	Vlastnosti jednoho kusu zboží		Váha celého	Cena celého
		Hmotnost (g)	Cena (Kč)	5 000	420
1. banány	6	200	6	1 200	36
2. balíčky mandlí	4	200	48	800	192
3. citrony	6	100	8	600	48
4. melouny	2	1 200	72	2 400	144

I – Nejvyšší cena za 1 kg

1. 1 kg melounu stojí určitě méně než 72 Kč.

2. 1 kg citronů stojí $10 \cdot 8 \text{ Kč} = 80 \text{ Kč}$.

3. 1 kg mandlí stojí $5 \cdot 48 \text{ Kč} = 240 \text{ Kč}$.

4. 1 kg banánů stojí $5 \cdot 6 \text{ Kč} = 30 \text{ Kč}$.

J – Co mohl koupit navíc?

Kdyby Franta koupil místo dvou melounů jen jeden, mohl by nakupovat navíc za 72 Kč.

1. Stojí $24 \text{ Kč} + (3 \cdot 16 \text{ Kč}) = 24 + 48 = 72 \text{ Kč}$.

2. Stojí $(2 \cdot 24 \text{ Kč}) + (2 \cdot 16 \text{ Kč})$, což je více než $3 \cdot 24 \text{ Kč}$ – na to by mu peníze nestačily.

3. Stojí $5 \cdot 16 \text{ Kč} = 80 \text{ Kč}$ – na to by mu peníze nestačily.

4. Stojí $3 \cdot 24 \text{ Kč} = 72 \text{ Kč}$.

K – Cena poloviny nákupu

Celý nákup stál podle posledního (doplněného) sloupce tabulky 420 Kč. Kdyby Franta nakoupil od každého druhu zboží jen POLOVIČNÍ počet kusů, zaplatil by za každý druh zboží jen polovinu ceny v posledním sloupci tabulky, a tedy celkem jen **210 Kč**.

L – Hmotnost nákupu

Celý nákup vážil podle předposledního (doplněného) sloupce tabulky **5 000 gramů**.

3B Humanitní základ

A – Výzdoba učebny

1. Tvorba soutěžního návrhu je povinná (což v takových případech nebývá správné) a ten nejlepší nevybírají jen žáci 5.B, ale všichni žáci z prvního stupně.
2. Soutěžní návrhy mohou tvořit všichni žáci 5.B a všichni také vybírají ten nejlepší.
3. Soutěžní návrhy nemohou tvořit všichni žáci 5.B, výběr neprovádějí vůbec.
4. Soutěžní návrhy nemohou tvořit všichni žáci 5.B.

B – Třídění odpadu

1. Ano, tyto postoje lidí se změnily.
2. Nevydělávají na tom.
3. Neplatí za to.
4. Zavedeny nebyly.
5. Pro občany to musí být co nejpohodlnější (třeba díky barevně odlišeným kontejnerům).
6. Kdyby nevydělávaly, nedělaly by to.
7. Ano, musí se změnit postoje lidí.
8. Bez nich by to nejspíš nešlo.

C – Užitek ze zvířat

1. v rozvojových zemích koně, osli, krávy apod.
2. v rozvojových zemích koně, osli, krávy apod.
3. cvičení psi
4. kočky, psi, křečci apod.
5. v rozvojových zemích je to běžné
6. bourec morušový
7. psi
8. včely
9. poštovní holubi

D – Přechod k zemědělství

1. Nebylo to nejdříve – potom: lidé se učili vařit souběžně s tím, jak se učili chovat zvířata a pěstovat plodiny.
2. Domácí zvířata se i dnes stávají obětmi šelem – u nás například kuny dává slepice.
3. Změna nastala dávno předtím, než se lidé naučili dělat takové zápisky.
4. Domácí zvířata jsou přetvořená lovená zvířata.
5. Ano, bez toho to opravdu nešlo.
6. I kdyby to uměli předvídat, nedokázali by zvířata a plodiny před živly ochránit.

E – Sněhové sochy

1. V létě lyžaři do hor moc nepřijíždějí – leda lyžovat na ledovci.
2. Má-li něco vydržet déle než rok, je třeba se o to starat.
3. I sníh se dá nabarvit.
4. Film tak pomůže zachovat podobu pomíjivých soch.
5. Protože se snadno opracovává – i sněhulák je socha.
6. Výroba sněhových soch je atrakce pro lyžaře.
7. Ve vysokohorském středisku bývají sněhu hromady.
8. Sníh se mnohem snáze opracovává.
9. Na jaře většinou roztaje (ledovce jsou výše než leží střediska).

F – Úřední jazyk

1. Naopak, můžou spolu mluvit, jakou řečí chtějí. Je však pravda, že děti, s nimiž rodiče doma nemluví česky, mohou mít ve škole problémy.
2. Trvalo by velmi dlouho, než by Češi zapomněli svůj jazyk.
3. Naopak, můžou spolu mluvit, jakou řečí chtějí.
4. Může využít služeb tlumočníka nebo překladatele.
5. Nic takového neplatí.
6. Ano, stát se musí starat o to, aby veřejnost těm sdělením rozuměla.
7. Parlament schvaluje zákony – nikoli pravidla úředního jazyka.

G – Která píseň?

Je potřeba spočítat slabiky: v písni o peci je jich 8 – 7 – 8 – 7.

1. 6 – 8 – 6 – 11

3. 7 – 7 – 7 – 7

5. 6 – 6 – 6 – 3

2. 8 – 8 – 7 – 7 – 3

4. 8 – 7 – 8 – 7

6. 5 – 6 – 5 – 4

H – Co je vyhnalo?

Podle údajů Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky opouštěli lidé v Africe a Asii své domovy ze všech uvedených příčin.

I – Rozpad společného státu

1. Tohle si například (mylně) myslelo mnoho Slováků – byť šlo mnohdy o důsledek názorů šířených lidmi, kteří si rozpad společného státu na Slovensku přáli.
2. K tomu došlo například v poválečném Německu, totéž se týká Severní Koreje a Jižní Koreje.
3. Rozpad společného státu neznamená, že nově vzniklé státy spolu nebudou obchodovat, případně že lidé nebudou jezdit z jednoho státu do druhého.
4. To je naopak samozřejmě zajímavé: jde o to, aby rozpad proběhl klidně (a neohrozil sousední země), ale jde také o mezinárodní uznání nově vzniklých států.
5. Například přestal existovat společný stát, o kterém se předtím v učebnicích psalo.
6. Tak tomu nebylo ani v případě vzniku ČR a SR.
7. O samostatnost obvykle usilují občané části společného státu velmi dlouho.

J – Budoucnost vrstevníků

Každý rok se u nás narodí přibližně 100 tisíc lidí.

1. Někteří lidé zůstanou bezdětní.
2. To určitě nastane – některé děti mluví tolika jazyky už na základní škole.
3. Nastat to může, ale nemusí – ani takový příjem už není u podnikatelů výjimečný.
4. Nastat to může, ale nemusí.
5. Část půjde také do učení, část ukončí své vzdělávání maturitou.
6. V každém populačním ročníku lidé umírají bez ohledu na dosažený věk.
7. Ani tři sňatky během života nejsou žádnou výjimkou.
8. Nohu si zlomí v každém populačním ročníku určitě nejméně 100 lidí každý rok.

K – Vlastnosti osobností

1. Šlo o velmi vzdělané osobnosti.
2. Baťa založil továrnu na boty, Sám byl kupec.
3. Sv. Anežka nebyla sobecká.
4. Šlo o velmi vzdělané osobnosti.
5. Havel nebyl prolhaný.
6. Šlo o odvážné válečníky.
7. Zbabělý nebyl ani jeden.
8. Hus netoužil po moci.

L – Prameny ze středověku

Je-li něco historickým pramenem pro poznání středověku, pak to muselo ve středověku vzniknout (zaokrouhleně mezi léty 500 a 1500 našeho letopočtu).

1. Císař ve středověku žil.
2. Internet vznikl ve druhé polovině 20. století.
3. Soška vznikla nejméně 25 tisíc let před začátkem našeho letopočtu.
4. Knihu napsal Eduard Štorch na začátku 19. století, tedy mnohem později.
5. Film nemohl vzniknout ve středověku.
6. Tráva určitě nepochází ze středověku.
7. Jde o jedno z nejvýznamnějších literárních děl, které u nás ve středověku vzniklo.
8. Vznikla ve starověku, tedy podstatně dříve.
9. Jde o středověký hrad založený Karlem IV.

4B Přírodovědný základ

A – Které zvíře?

1. u nás ve volné přírodě nežije, pokud se sem nezatoulá ze Slovenska
2. nemá nápadně velkou hlavu, neloví se kvůli masu
3. zraněný dospělý kus nemůže být člověku nebezpečný
4. je to sova, nemá vyčnívající špičáky
5. v popisu by muselo být například paroží – nemá vyčnívající špičáky
6. nežije ve skupinách, je to šelma
7. správná odpověď – vyhovuje popisu
8. neloví se kvůli masu, nemá vyčnívající špičáky
9. je to masožravec, i když někdy nepohrdne třeba jablkem

B – Hydroponie

Všechny uvedené možnosti mohou způsobit chřadnutí pokojové rostliny pěstované hydroponicky. Nevíme totiž, o jakou rostlinu se jedná – pokojové rostliny se svými nároky na podmínky výrazně liší.

C – Vodní organismy

1. některé mikroorganismy jsou jednobuněčné (trepka velká)
2. kapr má červenou krev
3. přemnoží-li se například sinice (vodní květ), nedá se tam koupat
4. ryby, případně husy, se chovají v chovných rybnících, případně u nich
5. ryby (a ostatní vodní živočichové) potřebují k životu kyslík
6. ryby se chovají též v chovných rybnících
7. drobné ryby jsou potravou dravých ryb
8. dravé ryby se živí drobnými rybami

D – Mobil a mapy

1. Zastarání údajů hrozí spíše u vytištěných turistických map – mapy pro mobil se pravidelně aktualizují (tj. zanášejí se do nich změny, které nastaly od posledního vydání).
2. S mobilem to jde samozřejmě taky.
3. Mapu v mobilu je možné také „zvětšit“, a zobrazit tak i velké podrobnosti (například půdorys větších domů apod.).
4. MAPY.CZ je možné do mobilu nahrát – není pak zapotřebí mobilní signál, ale jen signál GPS.
5. Na mobilu se musí kvůli zobrazení vzdálenějších míst změnit měřítko, aby se vešla na displej.
6. Někdo prostě raději „čte terén“ a porovnává ho s tím, co vidí na mapě, aby zjistil, kde přesně je.
7. To se stát může a papírová mapa je dobrou pojistkou.

E – Prázdniny v pohraničí

1. nejbližší je Slovensko
2. nejbližší je Slovensko
3. nejbližší je Polsko
4. nejbližší je Rakousko
5. nejbližší je Rakousko
6. nejbližší je Německo
7. nejbližší je Německo
8. nejbližší je Polsko

F – Vltava a Morava

1. obě řeky tečou „s kopce“
2. Vltava například Sázavu a Berounku, Morava například Bečvu a Dyji – přítoky z obou stran jsou běžné
3. Vltava u hranice s Německem, Morava u hranice s Polskem
4. Vltava na Šumavě, Morava pod vrcholem Kralického Sněžníku – obě v nadmořské výšce větší než 1 000 metrů
5. tok Vltavy měří 430 km, tok Moravy 354 km – délka větší než 100 km je patrná z mapy a jejího měřítka
6. jen řeka Morava
7. žijí ve všech řekách
8. po velkých srážkách v roce 2002 zaplavily obě řeky velmi rozsáhlá území; na řece Moravě navíc – na rozdíl od Vltavy, žádné významné přehrady nejsou
9. Vltava do Labe, Morava do Dunaje

G – Co je kratší než 50 m?

1. za hodinu ujde 6 000 metrů, za minutu tedy šedesátkrát méně (100 metrů)
2. jsou-li v ní 3 řady lavic (2 metry) se čtyřmi uličkami (mezi lavicemi i po stranách) širokými 1 metr, dostáváme se na 10 metrů
3. je dlouhá kolem 400 metrů
4. určitě více než 100 metrů
5. jeden vagon bývá delší než 20 metrů
6. i u dvoupodlažních domů bývá menší než 10 metrů
7. přibližně desetkrát víc; jen vzdálenost mezi dvěma vedlejšími sochami na jedné straně mostu je odhadem kolem 35 metrů
8. odhadem nanejvýš tak 15 metrů

H – Dohánění kamarádů

1. jdeš vzadu a zrychlil(a) jsi méně než kamarádi
2. jdeš vzadu – pak se ti musejí začít přibližovat
3. jdeš vzadu – pak se ti musejí začít vzdalovat
4. jdeš vzadu a zpomalil(a) jsi víc než kamarádi
5. jdeš vzadu – pak se ti musejí začít vzdalovat
6. jdeš vzadu – pak se ti musejí začít přibližovat
7. jdeš vzadu – pak se ti musejí začít přibližovat
8. jdeš vzadu – pak se ti musejí začít vzdalovat

I – Země pro dovolenou

1. Š. němčina a hory, P. olivy a hory
2. chybí němčina
3. R. němčina a hory, I. olivy a hory
4. chybějí olivy
5. chybějí olivy a němčina
6. Ř. olivy a hory, Š. němčina a hory.

J – Šlechtěná zvířata

Všechna uvedená zvířata žijí s člověkem už velmi dlouho, většinou více než 1000 let (například prase 8 tisíc let, kůň 4 tisíce let, kočka 4 tisíce let, krocan 2 tisíce let ap.). A všechna člověk samozřejmě šlechtí, aby zvýraznil, nebo naopak potlačil některé jejich vlastnosti. Po nejkratší dobu žije s člověkem králík (nanejvýš 500 let).

K – Těleso ve vodě

1. Těleso může být krátká tlustá železná tyčka. Bude se opírat o dno, a i když malá část její délky (a tedy i objemu) zůstane nad hladinou, voda přes okraj nádoby přeteče.
2. Těleso může být dlouhá tenká železná tyčka. Bude se opírat o dno, protože ale většina její délky (a tedy i objemu) zůstane nad hladinou, voda přes okraj nádoby nepřeteče.
3. Těleso může být z těžkého dřeva, které se sice udrží na hladině, ale nad hladinu ho vyčnívá jen malý kousek.
4. Těleso může být něco jako pingpongový míček, který se nebude dotýkat dna a skoro žádnou vodu nevytlačí. Ta proto nepřeteče přes okraj nádoby.
5. Bude-li například těleso ze železa, vytlačí 150 mililitrů vody, ale v nádobě už 200 mililitrů vody je – protože nádoba má objem jen 300 mililitrů, 50 mililitrů vody přeteče přes okraj nádoby.
6. Když je těleso celé pod hladinou, vytlačí 150 mililitrů vody, ale v nádobě už 200 mililitrů vody je – protože nádoba má objem jen 300 mililitrů, 50 mililitrů vody přeteče přes její okraj.

L – Užitečné pokusy

Pokud Veronika vůbec netuší, jak dálkové ovládání funguje, zjistí něco nového každým z uvedených pokusů. Tedy i takovými, které ukážou, že zvoleným způsobem televizor ovládat nejde (nejspíš například ovladačem jiné značky).

5B Anglický jazyk

Kvůli zjednodušení předpokládáme v následujících českých odůvodněních, že kdykoli je někdo osloven *you*, pak mu mluvčí „tyká“. Například otázku *How are you?* tedy překládáme jako *Jak se máš?*, i když úplně stejná anglická otázka může v češtině znamenat také *Jak se máte?*, a to s tím, že se mluvčí obrací buď na jednotlivce, kterému „vyká“, anebo dokonce na skupinu osob – bez ohledu na to, zda jim tyká, nebo vyká. Podobné zjednodušení volíme též při překladech vět, v nichž se vyskytují výrazy *your*, *yours* apod.

A – Stejná výslovnost

1. [lɒk] – [bɒk]	3. [mi:t] – [mi:t]	5. [sʌn] – [sʌn]	7. [hiə] – [hiə]
2. [du:] – [gʊʊ]	4. [baɪk] – [laɪk]	6. [dɔ:r] – [mɔ:r]	8. [si:] – [si:]

B – Tvrzení o měsících

1. Září je delší měsíc než únor.
2. Leden nastává dříve než říjen a září.
3. Únor je nejkratší měsíc v roce.
4. Duben nastává později než květen a dříve než březen.
5. Červen nastává dříve než červenec.
6. Květen nastává později než srpen.
7. Říjen nastává později než listopad.
8. Duben nastává dříve než červenec.

C – Doplnování jednoho slova

Moje matka mluví _____ velmi dobře.

1. Rusko	3. rusky	5. španělsky	7. Německo
2. německy	4. Španělsko	6. Itálie	8. italsky

D – Tvrzení o barvách

1. Ovce jsou fialové.	4. Mléko je růžové.	7. Cukr je bílý.
2. Brokolice je zelená.	5. Pomeranče jsou černé.	8. Sloni jsou modří.
3. Sůl je červená.	6. Banány jsou žluté.	9. Zmrzlina je studená.

E – Jaký může být smartphone?

1. nabitý	3. tenký	5. drahý	7. rychlý
2. černý	4. těžký	6. pomalý	8. levný

F – Tvrzení o vrstevnících

1. Některé dívky mají rády květiny.	5. Někteří neradi jezdí na kole.
2. Někteří hrají dobře na klavír.	6. Nikdo neužívá smartphone každý den.
3. Všichni chlapci hrají počítačové hry.	7. Nikdo neposlouchá hudbu.
4. Polovina se stane učiteli.	8. Každý vidí a slyší.

G – Co dělat na internetu?

1. objednávat knihy	4. dívat se na zprávy	7. ukládat dokumenty
2. inzerovat, propagovat	5. posílat a dostávat e-maily	8. stahovat dokumenty
3. organizovat setkání	6. studovat na univerzitách	9. dívat se na videa

H – Pravdivá srovnání

1. Pingpongové míčky jsou <i>větší než</i> tenisáky.	5. Hodiny jsou <i>delší než</i> minuty.
2. Jízdní kola jsou <i>levnější než</i> letadla.	6. Černá je <i>tmavší než</i> bílá.
3. Mladá Boleslav je <i>rozsáhlejší než</i> Londýn.	7. Batolata jsou <i>mladší než</i> jejich matky.
4. Chytré telefony jsou <i>chytrější než</i> lidé.	8. Psi jsou <i>těžší než</i> sloni.

I – Obrázek s tučňáky

1. Tučňáci jsou vyrobeni z pomerančů.
2. Tučňák vlevo je nejvyšší.
3. Na obrázku je (vidíme) pouze sedm křídel.
4. Na obrázku je (vidíme) šest tučňáků.
5. Tučňáci jsou vyrobeni z mrkví.
6. Jeden tučňák leží na podlaze.
7. Všichni tučňáci se dívají doprava.
8. Vypadá to, jako když jeden tučňák mluví k ostatním.

J – Krátké odpovědi

1. Navštívíš ji dneska? *Ne, nenavštívím.*
2. Používá tvoje sestra make-up? *Ano, používá.*
3. *správně by mělo být* No, we aren't.
4. *správně by mělo být* No, she doesn't.
5. *správně by mělo být* Yes, I do.
6. Máš pero? – *Ano, mám.*
7. Čte tvůj táta hodně? – *Ano, čte.*
8. Vidiš mě? – *Ano, nevidím.*

K – Smysluplné odpovědi

Přidáš (přidáte) se k nám?

1. Jistě, přidáme se.
2. Proč se ptáš?
3. To je odpověď třeba na otázku „Do you smoke?“, tj. „Kouříš?“
4. Ano, přidáme se.
5. Ne, díky. Mám plno práce.
6. A co budete dělat?
7. Ano, ty budeš.
8. Ne, nepřidám se.
9. Ještě nevím.

6B Ekonomické dovednosti

A – Placení za informace

1. Kromě toho, jak připravovaný lék pomáhá, se zjišťují také informace o jeho vedlejších účincích.
2. Tzv. sledovanost reklamy je důležitý ukazatel. Vypovídá jak o její kvalitě, tak o možných dopadech (kolik lidí „zasáhla“).
3. V příštím vydání učebnice (nebo v její elektronické verzi) může nakladatelství například lépe vysvětlit látku, které žáci nerozumějí.
4. Odměny za podobné informace často vypisují například příbuzní obětí.
5. Jde o klasický průzkum situace na trhu, když obchodníka zajímá, na které zboží má uzavřít výhodnou smlouvu, případně jako cenu zboží má stanovit.
6. Takové informace si objednávají politické strany u agentur pro průzkum trhu (jde o politický trh) přizpůsobují podle získaných výsledků svou volební strategii a taktiku.
7. Například si najímají personální agentury, které tyto informace zjišťují u uchazečů o zaměstnání a provádějí pro zaměstnavatele předvýběr.

B – Co na Kickstarteru?

Vynálezce či výrobce nového zboží neví předem, jaký zájem o jeho „dílo“ bude – Kickstarter je proto stránkou, která se neuzavírá ani před docela „bláznivými“ nápady. **Všechny výrobky v nabídce jsme však na Kickstarteru opravdu našli.**

C – Přínosy Kickstarteru

1. Cílem některých záměrů je pomoci například lidem nemocným – třeba přístrojem, který dobře funguje, ulehčí jim život a nebude stát mnoho. Lidé, kteří chtějí udělat dobrý skutek, na takový záměr rádi přispějí.
2. Cílem některých záměrů je pomoci například lidem chudým – třeba přístrojem, který dobře funguje, ale nebude stát mnoho. Lidé, kteří chtějí udělat dobrý skutek, na takový záměr rádi přispějí.
3. Když na Kickstarteru uspěje nápad (záměr), jehož cíle je zaplnit takovou „díru na trhu“. Chytrý výrobce tam může hledat inspiraci i bez ohledu na úspěšnost záměrů jiných lidí.
4. Takové lidi řada zaměstnavatelů velmi usilovně hledá.
5. Například když zjistí, že veřejnost podpořila i nějaký hodně bláznivý záměr nebo záměr, který má horší vlastnosti než ten jejich.

D – Umožnily zkvalitnit

1. nahradil půjčování či prodej CD s hudbou stahováním písní z internetu
2. zásadně zrychlil přenos zpráv
3. namísto filmů na filmovém pásu se začaly půjčovat videokazety
4. zjednodušuje vaření kávy v restauracích, cukrárnách a kavárnách
5. například v bufetech usnadňuje ohřívání některých jídel
6. například taxislužba (taxík) se dá přivolat odtud, kde člověk právě je

E – Sériově i kusově

Ve vyspělé společnosti nemá smysl kusová výroba **cihel** a jako kusové výrobky se nevyrábějí ani **žárovky** a **tramvaje**. **Šaty** a **svetry** jsou buď výsledkem sériové výroby (jde o tzv. konfekci), nebo výsledkem výroby kusové (často jde o špičkové módní výrobky). Podobná situace je také ve výrobě nábytku (zde jde o **skříně**), **šperků** a **bot**.

F – Zvýšení ceny ropy

Všechny výrobky obsahují umělé hmoty, které se vyrábějí z ropy. Asfalt se sice vyskytuje také ve volné přírodě, avšak zadání úlohy hovoří **o výrobcích**.

G – Podíl na vzniku učebnice

Podobně volně jako například sekretářka nakladatelství, která sjednala schůzku s budoucími autory, se na vzniku knížky podíleli také **všichni lidé uvedení v nabídce**.

1. některé děti se naučí číst a psát samy, jiné to naučí učitelé ve školách
2. ze stromů se vyrábí papír na knihy
3. honoráře autorů musejí být zaneseny v účetnictví nakladatelství, platí se z nich daň
4. textový editor (například WORD) je program, ve kterém text knihy vzniká
5. grafik vyrábí obálku a stará se o rozložení textu a obrázků na stránkách
6. redaktor hlídá například to, aby v textu nezůstaly překlepy, upravuje ho
7. autoři pracují na základě autorské smlouvy, kterou připravuje právník
8. přivezl například dřevo do papíren nebo hotové knihy do knihkupectví

H – Příčiny zvýšení ceny

1. Automobilka si půjčuje peníze na provoz i na investice. Při zhoršení podmínek půjček obvykle platí vyšší úroky – půjčení peněz ji tedy stojí víc.
2. Pokuta od státu je součástí výdajů automobilky, která o její výši zpravidla ani nemůže snížit základ své daně z příjmů.
3. Za záruční opravy už kupec auta nic neplatí – „předplatil“ si je v ceně auta.
4. Daně jsou součástí výdajů automobilky.
5. Zvýšení ceny plechu zvyšuje cenu karosérii, a tedy i aut.
6. Zvýší-li se o auta zájem, může automobilka ceny aut zvýšit. Přesto se nakonec prodají.
7. Mzdy jsou součástí výdajů automobilky.
8. Při výrobě automobilů se elektrická energie spotřebovává.

I – Aukce (eBay)

1. Ano, informace o prodávaném zboží se díky internetu dostane k více zájemcům než při jiných způsobech nakupování.
2. Ano, informace o prodávaném zboží se díky internetu dostane k více zájemcům než při jiných způsobech prodeje.
3. Stát nic takového nedělá – není to nutné (a ani by to nefungovalo).
4. Ano, informace o nabízeném a poptávaném zboží a cenách se takový člověk dozví.
5. eBay zprostředkuje prodej a nákup – nemusí ale zařizovat přesun zboží od prodávajícího ke kupujícímu (a taky to nedělá, protože by to bylo zbytečnou komplikací).
6. Není to nutné – může, jako mnoho jiných internetových firem, vydělávat na reklamě.
7. Ano, jde o elektronickou aukci – nemusejí kvůli ní nikam chodit.
8. Kdyby je porušovali, nebylo by na výsledky aukcí a na chování jejich účastníků spolehnutí.